

1. kapitola

ktorá ešte nijak nenaznačuje dej, len opisuje päť vriec, a to aj z pohľadu susedov.

Margaréta Mária Vreciarová, nazývaná Grétka, mala štrnásť rokov, oči sivomodré ako okruhliaky z Dunaja, vlasy hnedé ako kokeršpaniel a drobný nos ako bábätko. Bola vysoká meter šesťdesiat a vážila šesťdesiatštyri kíla a tristo gramov. Ťažko povedať, či bola tučná, pretože tučnota, podobne ako mnohé iné veci v živote, je veľmi relatívna. Na hodinách telesnej výchovy si Grétka medzi Evelínou, ktorá bola štíhla ako prútik a Sabínou, ktorá nosila telocvičné úbory veľkosti 36, pripadala strašne tučná, tučná ako sud. Doma, pri tatovi, mame, Jankovi a Lenke si Grétka pripadala štíhla ako jedľa. Pretože Grétkine kíla navyše, ktoré mala rovnomerne rozložené po celom tele, boli nič v porovnaní s tatovým bruchom, maminými bokmi, Jankovými tučnými prsami a Lenkinými škrečímí lícami! A babka Orešňáčka, ktorú tak volali, pretože bývala v Orešnom a ktorej postava bola harmonickým spojením tatovho brucha, maminých bokov, Jankových tučných prs a Lenkiných škrečích líc, dokonca tvrdila, že Grétka je vyziabnutá, že vyzerá ako z obdobia hladu po skončení vojny a že ju treba poriadne vykŕmiť.

Nikoho neteší, že je tučný. Ani Grétka nebola výnimkou a preto jazdila strašne rada do Orešného k babke Orešňáčke, bola rada doma, nemala veľmi rada školu a strašne nenávidela telocvičňu. Celé roky dvakrát týždenne, vždy keď mala v rozvrhu „telesnú“, sa Grétke nechcelo ráno vstávať. Radšej by bola napísala tucty písomiek z angličtiny než by bola strávila jednu hodinu v telocvični! Keď sa Grétkinej učiteľke telesnej výchovy pred rokom narodilo dieťa a musela ísť na materskú dovolenku, nastali pre Grétku lepšie časy, pretože zastupujúca učiteľka telesnej výchovy bola naivná a dobrosrdečná dáma, ktorá ospravedlnenia ochotne prijímala. Napokon, Grétka na to išla veľmi šikovne. Rýchlo zistila, že by nebolo dobré vyháňať sa telesnej raz pre nádchu, inokedy pre pichanie v bruchu, potom pre bolesť v hrdle a štvrtý raz, keď mala svoje „dni“. Keby také ružovolíce, statné dievča ako Grétka malo stále nejaký iný zdravotný problém, začalo by to byť podozrivé aj tej najnaivnejšej a najdobrosrdečnejšej pani telocvikárke. Preto bolo rozumnejšie niektorý z týchto problémov, najlepšie Grétkine „dni“, poriadne rozvinúť. Bolesť počas menštruácie, nepravidelná menštruácia, oneskorená menštruácia, či dokonca ľahký zápal vaječníkov trvajúci vyše štyroch týždňov – to boli dôvody, ktoré si Grétka vymyslela, aby nemusela cvičiť. Samozrejme, takéto niečo funguje len vtedy, keď máte doma mamu, ktorá vás v tom podporuje. A Grétka takúto mamu mala. Grétkina mama bez váhania písala dvakrát do

týždňa milé ospravedlnenie a ani sa len nezačervenala, keď s ňou pani telocvikárka na rodičovskom združení rozoberala Grétkine ženské choroby.

Neskôr, keď doma tatovi vrela o rodičovskom združení, ospravedľovala svoje klamstvo takto: „Ľudia ako my vedia, aké to je! My čo sme pri tele jednoducho trpíme komplexom menejcennosti! A nemôžeme za to! Čo by som to bola za matku, keby som v tom svoju dcéru nepodporila!“ A potom si vzdychla a stiahla si dlhý pulóver na boky. To bol jej večný zlovyk. Stokrát denne si poťahovala pulóver. Preto boli pulóvre Grétkinej mamy na bokoch o čosi dlhšie ako na bruchu a na zadku.

„Schováva sadlo!“ hovorieval na tento zlovyk Grétkin tata a škeril sa pri tom. On svoje tučné brucho neskrýval. Nosil ho hrdo nad nohavicami a nechával ho pretŕčať pomedzi gombíkmi na košeli. Grétkin tata mal však iný zlovyk, ktorý sa týkal jeho fúzov. Fúzy Grétkinho tata boli husté, čierne ako vrana a lesklé. A ten zlovyk spočíval v tom, že si ich stále vykrúcal.

Grétkin brat, Janko, mal dvanásť rokov a mal tiež zlovyk. Cítil sa dobre len vtedy, keď mal ľavý ukazovák v pravej nosnej dierke. Ani tá najtvrdohlavejšia učiteľka na základnej škole ho tento zlovyk nedokázala odnaučiť. Janko sa pritom vôbec nevrátil v nose, pretože z neho nikdy nič nevytiahol. Prstom v nose vôbec nehýbal. Skôr to vyzeralo tak, že si nosovú dierku chce len zapchať.

Lenka nemala žiadny zvláštny zlovyk. Iba ak by sa za zlovyk považovalo fňukanie, nariekanie a lamentovanie; ale to sú skôr charakterové vlastnosti. Na skutočný zlovyk bola Lenka zrejme primalá. Mala ešte len šesť rokov.

Samotná Grétkina mala viaceré zlovyky. Rada si hrýzla pramienky svojich vlasov hnedých ako kokeršpaniel. Hlavne na nudných hodinách v škole si z ofiny krútila malé vrkôčky. Naťahovala si prsty dovtedy, kým v nich nezapukalo. A škriabala sa po bruchu, hoci ju nesvrbelo. Okrem toho si neustále kreslila guľôčkovým perom po ľavom predlaktí, ktoré potom vyzeralo ako sadrový obväz z lyžiarskeho kurzu. A ňuchala. Len si to neuvedomovala. Keď niekoho pozorne počúvala, krčila noštekom a voňala, akoby chcela zistiť, odkiaľ sa šíri nejaký podozrivý a neprístopný zápach.

V dome, v ktorom Grétkina bývala, sa ľudia o jej rodine nevyjadrovali láskavo. Nehovorili im rodina Vreciarovcov, alebo Vreciarovci, volali ich vrecia! Vymyslel to Kubo, syn suseda Vreciarovcov.

Kubo bol strašne chudý a tučných ľudí považoval za smiešnejších ako ten najsmiešnejší vtíp. Každú nedeľu, presne o deviatej, stával Kubo pri okne smerujúcom k parkovisku, pretože vedel, že „vrecia“ presne o deviatej vyrážali na nedeľný výlet k babke do Orešného.

Zakaždým, keď Grétkina, Janko, Lenka, mama a tata vychádzali z domovej brány, Kubo zvolal: „Rýchlo, rýchlo, lebo inak nevidíte vrecia!“ A mávol rukou na rodičov, aby prišli k oknu. Tí rýchlo pribehli, v trojici hľadeli von oknom a chichotali sa, ako Grétkina, Janko a Lenka lezú do malého auta, ako sa tata a mama pchajú na predné sedadlá, ako pri tom karoséria auta klesá a klesá,

pučili sa od smiechu a navzájom si hovorili, že Mini je zázračné auto, ktoré je navonok malé, ale vnútri veľké.

Kubov otec zakaždým zvolal: „Stavme sa, že Vreciarová sa dnes neprepchá cez dvere auta!“

A Kubova mama zakaždým zvolala: „Už sa zasekla, už sa zasekla! Zväčšil sa jej zadok!“ Tí traja boli veľmi smutní, keď malé modré auto odchádzalo z parkoviska.

Okrem nadváhy a rozličných malých zlozvykov by sme o Vreciarovcoch mali ešte povedať, že sa k sebe správali veľmi priateľsky a milo.

Bez hundrania zvládli dokonca aj Lenkino večné fňukanie a nariekanie. Dôležité je možno aj to, že tato sa volal Egon a pracoval v továrni na cestoviny a mama sa volala Alžbeta a nemala žiadne zamestnanie; ak „ženu v domácnosti“ nepovažujeme za povolanie.

No a Janko ešte zbieral vtáčie perá. Už tri albumy zaplnil perami sliepok, holubov, bažantov a papagájcov vlnkovaných.

Lenka už šesť týždňov chodila do školy. Nechodila tam však rada. A mala jeden nesplnený sen. Už roky túžila po čiernej mačke.

Grétka čítavala šesťdesiatstranové romancy o osudoch ľudí z vysokej šľachty, robila to však veľmi tajne, pretože sa za to hanbila.

A mama strašne rada varila. „Varenie je mojím hobby,“ hovorievala. Niekedy urobila tortu z troch rôznych druhov cesta a naplnila ju dvomi rôznymi krémami a ozdobila ju marcipánom a kandizovaným ovocím. Robievala to bez akéhokoľvek dôvodu. Tato sa zakaždým zľakol, keď takúto tortu uvidel, pretože si myslel, že zabudol na niečie narodeniny. Alebo že dokonca zabudol na výročie svadby. Čo by bolo bývalo ešte horšie. No mama ho zakaždým upokojila: „Mala som len nesmierne chuť upiecť tortu.“ A potom sa do tej torty pustili všetci Vreciarovci, akoby celé dni neboli jedli.

Myslím, že skôr než sa príbeh skutočne začne, nemusíme toho o Grétke a jej rodine vedieť viac.

2. kapitola

v ktorej sa u Grétkinej mamy objavia viaceré nezvyčajné zlozvyky
a Grétka sa pozrie holej pravde do očí.

Je ťažké určiť, kedy sa nejaký príbeh skutočne začína a kde sa nejaký príbeh skutočne začína. Pretože k príbehu patrí vždy aj niečo, čo sa stalo už predtým a čo je veľmi dôležité. Možno je dôležité, že teta Ema často so sladkým výrazom na tvári nakúkala do Grétkinho kočíka. Možno je dokonca dôležité, že strýko Augustín svojho času nazíval do kočíka Grétkinej mamy. Možno je dôležité úplne všetko! Ale niekde treba začať. Začnime teda v pondelok ráno. V pondelok, ktorý

nasledoval po maturitnom stretnutí Grétkinej mamy. Bolo to maturitné stretnutie po pätnástich rokoch.

Keď Grétka v tento pondelok prišla na raňajky do kuchyne, mama, na rozdiel od iných dní, neraňajkovala toast, maslo, kávu, šunku a syr. Pred sebou na stole mala veľkú šálku čaju, smutne sa do nej pozerala a tvárila sa, akoby by na dne šálky ležala malá, mŕtva zlatá rybka, ktorú mala veľmi rada.

Grétka si natrela tri žemle maslom a medom a pomiešala si kakao v pollitrovom hrnčeku. Tato stál pri sporáku a vykľepol tri vajcia do panvice, na ktorej sa už smažila slanina. Vajcia si tato smažil vždy sám. Tvrdil totiž: „Mama to žiaľ nevie. Ona slaninu nikdy nezapečie do chrumkava. Vajcia na slanine sú jedinou vecou, ktorú mama nevie spraviť!“

Janko a Lenka boli ešte v kúpeľni. Bolo počuť, ako sa hádajú o lepšie miesto pri umývadle. To lepšie miesto bolo pri vani. Na jej okraji sa pri umývaní a pri čistení zubov dalo pohodlne sedieť. Tato sa pozrel na maminu čajovú šálku. Opýtal sa: „Pokazila si si žalúdok, mama?“ Ale mama povedala len: „Hm!“

Popoludní, večer alebo v nedeľu by tato zisťoval, prečo mama povedala len „hm“. Ale ráno, v takéto celkom bežné pracovné ráno, na to žiaľ nemal čas. Rýchlo zhltoľ vajcia na slanine, lesklé, masťné ústa si utrel obrúskom na čistenie pohárov, vhuľol do saka a zvolal: „Majte sa, uvidíme sa večer!“ a vyšiel z bytu.

„Hm“, zamrmlala mama, keď odišiel.

Ani Grétka nemala čas poriadne sa začudovať, prečo mama hovorí len to jednoslabičné „hm“. Musela Janka a Lenku odohnať od umývadla a zbaliť si aj veci do školy. Nestihla ani poliať Kristovu korunu. Obyčajne to robila každé ráno. Grétka natoľko nič nestíhala, že z bytu vyšla s rozviazanými šnúrkami a voľne vejúcimi vlasmi ako kokeršpaniel. Tie mala obyčajne zopnuté do dvoch chvostov nad ušami. Grétka inokedy nemeškávala. V toto ráno nič nestíhala, lebo včera boli u babky Orešňáčky bez mamy, len s Jankom, tatom a Lenkou. Mama bola totiž vždy v pravý čas pripomínala, že treba odísť. A keďže mama bola včera na maturitnom stretnutí, otcovi to nemal kto pripomenúť. Až do desiatej hodiny večer sedel tato pri babke a strýkovi Emilovi a rozprával sa s ním o živote. Domov prišli až po polnoci. Grétka síce zaspala v aute, ale neoddychla si, nespala pokojne, pretože spánok v aute idúcom po deravej ceste, je hotovým utrpením. A čo viac: Lenka na zadnom sedadle neustále fňukala a nariekala.

Grétka nerada bežala dole ulicou k zastávke električky. Nie preto, že by na beh bola príliš tučná; veď taká tučná ani nebola! Grétka nerada bežala pre svoje prsia. Tie sa pri behu tak natriasali, až to Grétke bolo nepríjemné. To znamená: Cítila ich. Vedela, že ich má! A podľa Grétky by človek vôbec nemal cítiť, že má telo. Mama Grétke poradila, aby tento problém vyriešila nosením

podprsenky. Ale Grétka nechcela o podprsenke ani počuť! Pretože podprsenky boli podľa nej strašne jednoduché a nedomyšlené. Sú malé podprsenky s drobnými košíkmi. A sú veľké podprsenky s veľkými košíkmi. Môžete si kúpiť podprsenku až na prsia veľké ako lopta na hádzanú. Vždy tam však platí zásada: čím je podprsenka širšia, tým sú košíky na nej hlbšie. Na Grétkine prsia, ktoré boli veľmi široké, ale dosť ploché, nemali v obchodoch žiadne podprsenky. A Grétku už nebavilo, keď ju predavačky spodnej bielizne porovnávali s mamou a krútili pri tom hlavami. To bude radšej znášať natriasajúce sa prsia. A tak behávala čo najmenej.

Na zastávke električky si Grétka všimla, že má jednu podkolenku naopak. Na podkolenkách boli zeleno-modré pásiky. Boli síce aj na vnútornej strane, ale na mieste, kde sa striedala jedna farba s druhou, viseli z úpletu dve nitky a to vyzeralo škaredo. Okrem toho si Grétka všimla, že je viac hodín než si myslela, pretože električka, ktorá práve prišla, bola takmer prázdna. A električky boli prázdne vždy niekoľko minút pred ôsmou hodinou, keď už necestovali žiadne deti do školy. Prísť niekam neskoro bolo pre Grétku takmer rovnako strašné ako poskakovať v telocvični. Pretože, keď prišla neskoro, bývalo v triede hrobové ticho a všetci sa na ňu veľmi uprene pozerali. A Grétka nemala rada, keď sa na ňu pozerali! A už vôbec by sa jej to nepáčilo, keby mala jednu podkolenku naopak.

Ale problém s podkolenkou sa dal našťastie ľahko vyriešiť. Grétka si vyzula ľavú topánku, stiahla si podkolenku a obrátila ju. Práve, keď to dorobila, zastala električka na jednej zastávke, dvere sa rozleteli a cez predné dvere, hneď vedľa Grétkinho sedadla, nastúpil Florián Bujak. Grétka sa zľakla, vypadla jej z ruky podkolenka a zostala sedieť s holou, zdvihnutou nôžkou a zízala na Floriána Bujaka. Florián Bujak chodil s Grétkou do jednej triedy. Bol dosť vysoký, dosť pekný a vedel byť často dosť protivný. A čo sa týkalo ľudí pri tele, mal približne ten istý názor ako Kubo, chlapec od susedov; považoval ich za smiešnejších ako ten najsmiešnejší vtip.

Dvere električky sa zabuchli, električka sa pohla, Florián Bujak si najprv vydýchol, potom sa rozosmial ako besná hyena a vystretou rukou ukázal na Grétkinu nahú, ružovú, bacuľatú nohu. „No to je super!“ skríkol. „Oblieka sa až v eline! Ha, to je fakt elegantné! Príde do eliny s oblečením na pleci a oblieka sa za jazdy! Tomu hovorím organizácia času!“

Grétka zdvihla podkolenku. Boli na nej čierne špinavé fľaky a Grétka sa začervenala. „Ale čoby, Florián,“ zaprotetovala a rýchlo si natiahla podkolenku na nohu. „Len som ju obrátila, lebo bola naopak!“ Grétka si obula topánku. Ďalej už nerozprávala, pretože električka v zákrute strašne hlasno zakvílila a Florián sa znova smial ako hyena, takže by ju aj tak nepočul.

Za touto zákrutou bola posledná zastávka pred školou a na nej nastúpili ešte Uršuľa Meierová a Uršuľa Kohlová. Florián im hneď povedal, že má skvelú novinku, že sa Grétka oblieka v električke! Prekvapil ju pri obliekaní! Bez ponožiek, sedela tam s rozopnutým zipsom na sukni a práve si zapínala blúzku.